

YLEISÖTAPAHTUMAN ANNISKELOPALVELUN ORGANISOINTI

Opas toiminnalle Vihreät Niityt Oy:n tapahtumassa

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma
Ravintolajohtaminen
Opinnäytetyö
Kevät 2009

Riina Muhonen

Lahden ammattikorkeakoulu
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

MUHONEN, RIINA: Yleisötapahtuman anniskelupalvelun organisointi
Opas toiminnalle Vihreät Niityt Oy:n tapahtumassa

Ravintolatoiminnan johtamisen opinnäytetyö, 21 sivua, 21 liitesivua

Kevät 2009

TIIVISTELMÄ

Tapahtumien järjestäminen työllistää nykypäivänä yhä suuremman määrän ihmisiä suosion kasvaessa. Merkittävä työllistäjä tapahtumissa ovat oheispalvelut, joiden tarkoitus on tarjota asiakkaille esimerkiksi ruoka- ja juomapalveluita täydentämään asiakkaan näkökulmasta muodostuvaa kokonaisuutta. Oheispalveluita tarvitaan niinpä tyydyttämään asiakkaiden tahtoa ja tarpeita tapahtumassa.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön taustalla on Vihreät Niityt Oy:n musiikkitapahtuma ”Iskelmänjuhlaa 10 vuotta”, joka järjestettiin Kiuruvedellä 16.–20.7.2008. Opinnäytetyön tuotos on opas anniskelupalveluiden organisoimisesta ja toteuttamisesta sekä esimiestyöstä kyseisessä toiminnassa. Opas on tarkoitettu anniskelupalveluiden vastaavalle hoitajalle eräänlaiseksi perehdytykseksi siitä, mitä tehdään, miksi ja missä vaiheessa.

Tapahtumissa yleisesti toimihenkilöt vaihtelevat vuosittain. Opas informoi Vihreät Niityt Oy:n tapahtumissa työskenteleviä toimimaan yleisen ohjeistuksen mukaan, jotta turhat työvaiheet jäisivät pois ja toiminta olisi tehokkaampaa. Vastaavaohitaja on esimies omalla anniskelualueellaan, joten opas huomioi myös esimiestyön työkuvan. Palveluiden suunnittelun yhteydessä on myös huolehdittava henkilökunnasta, joka on arvokas resursssi toiminnassa.

Avainsanat: tapahtuman järjestäminen, anniskelulainsäädäntö, turvallisuus, esimiestyö

Lahti University of Applied Sciences
Faculty of Tourism and Hospitality

MUHONEN, RIINA: Organizing alcohol services in public events
Guide to Vihreät Niityt Oy's event

Bachelor's Thesis of Restaurant Management, 21 pages, 21 appendices

Spring 2009

ABSTRACT

As the popularity of events is currently growing, organizing events employs an ever-increasing number of people. A major employer in these events is supplemental services which purpose is to provide services, for example food and beverage services, to fulfill the customer's expectations. The supplemental services are needed to satisfy the customer's needs and demands.

Behind this functional thesis is Vihreät Niityt Oy music event "Iskelmänjuhlaa 10 vuotta" which was held in Kiuruvesi in 16.-20.7.2008. The product of the thesis is a guide how to organize and execute alcoholic beverage services and how to work as a supervisor in this event. The guide is meant for a person who is in charge of alcoholic beverage services as an introduction to what to do, why and when to do it.

Usually people who work in these events change every year. The guide informs employees in the Vihreät Niityt Oy's events to work using the guidelines to avoid unnecessary phases and to make the function more efficient. The person in charge is the supervisor in his own service area so the guide also considers the supervisor's job description. In addition to planning the services, the guide is also a reminder to take care of the staff which is a valuable resource in a function.

Keywords: organizing event, licensing law, security, supervisor's work

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Opinnäytetyön lähtökohdat	5
1.2	Työn tavoitteet	5
1.3	Työn rakenne	6
1.4	Tiedonkeruumenetelmä	7
2	TOIMEKSIANTAJA	8
3	TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN	9
3.1	Yleisötapahtuma	9
3.2	Projektin suunnittelu	10
3.3	Tapahtuman toteutus	10
4	ANNISKEKELULAINSÄÄDÄNTÖ	12
4.1	Alkoholikulttuuri	12
4.2	Lainsäädäntö	13
4.3	Omavalvonta	14
5	TURVALLISUUS YLEISÖTAPAHTUMASSA	15
5.1	Yleisötapahtuman kokonaisturvallisuus	15
5.2	Tapahtuma-alueen turvallisuus ulkotilassa	16
5.3	Pelastussuunnitelma	18
5.4	Järjestyksenpito	18
6	ESIMIESTYÖ	19
6.1	Yleistä	19
6.2	Perehdyttäminen	20
6.3	Työnopastus	21
7	OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	22
7.1	Tekoprosessin arviointi	23
7.2	Aikataulun toteutuminen	25

LÄHTEET

25

LIITE: Anniskelutoiminnan opas vastaavalle hoitajalla

25

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön lähtökohdat

Tapahtumia järjestetään jatkuvasti ympäri maailmaa, joten niiden suosio on tällä hetkellä huipussaan. Itsekin tahdoin kantaa korteni kekoon. Tämän opinnäytetyön pohjalla on tapahtuma kesältä 2008 nimeltä Iskelmän juhlaa 10 vuotta. Tapahtuma järjestettiin Kiu-ruvedellä, Yläsavossa 16.–20.7.2008. Toimeksiantajayritys Vihreät Niityt Oy antoi tehtäväkseni tapahtumaan anniskelutarjoilun organisoimisen ja tehdyn työn pohjalta kirjallisen oppaan kirjoittamisen anniskeluvastaavan toiminnasta palvelun suunnittelusta toteuttamiseen.

Anniskeluvastaavat ovat vuosi toisensa jälkeen vaihtuneet tapahtuman työryhmässä, eikä kirjallista raporttia työn hoitamisesta ole ollut auttamassa työskentelyä ja perehdyttämistä. Työni tarkoitus on kirjoittaa seuraaville anniskeluvastaaville opas siitä, kuinka anniskelupalvelut organisoidaan ja onnistuneesti järjestetään. Rajasin oppaani perehdyttämään anniskeluvastaavan työtä, en yleisesti koko henkilökuntaa.

1.2 Työn tavoitteet

Toimeksiannon pohjalta lähdin suunnittelemaan työtä, jonka päätavoitteena oli tehdä yleisötapahtumassa olevaan anniskelutoimintaan kirjallinen oheistus siitä, kuinka työ hoidetaan. Tavoitteena on saada aikaiseksi opinnäytetyö, jossa teoreettiset käsitteet ja lopullinen tuotos eli opas kulkisivat yhtä linjaa.

Tavoitteeni on saada oppaasta mahdollisimman selkeä tietopaketti ja suuntaa-antava, eikä missään tapauksessa valmiita toimintatapoja kertaava. Haaste tavoitteen toteutumisi-

seen on oppaan kirjoittaminen oman työn pohjalta. Tällöin on mahdollista, että listaan yhteen omat työtehtäväni, enkä käsittele asiaa toisen näkökulmasta.

Toimeksianto oli omalle ammatilliselle kasvulleni hyödyllinen, sillä olen jo muutaman vuoden ajan työskennellyt anniskelutehtävissä ja vastuun ottaminen oli luonnollinen askel kokemukselleni. Työn ollessa toiminnallinen työ koskien anniskelupalveluiden esimiestyöskentelyä, koin sen olevan pelkäksi hyödyksi myös itselleni, eikä vain toimeksiantajalle. Opinnäytetyön prosessi lähtökohdiltaan oli siis mielenkiintoinen ja palkitseva.

1.3 Työn rakenne

Opinnäytetyöni koostuu teoriaosuudesta sekä kirjallisesta perehdytysoppaasta. Teoriaosuudessa käsittelen yleisellä tasolla tapahtuman järjestämistä, turvallisuutta yleisötapahtumassa, anniskelusäädäntöä sekä esimiestyötä päivittäisessä toiminnassa sekä henkilöstön perehdyttämisen kannalta. Teoriaosuuden käsitteet ovat anniskelutoimenkuvasta katsottuna tärkeimmät huomioitavat kokonaisuudet lainvaraisen ja onnistuneen tapahtuman takaamiseksi.

Perehdytysopas koostuu teoriaosuuden ja oman kokemuksen yhdistämästä kokonaisuudesta. Oppaan alussa kuvaan toiminnan perustaa eli sitä mikä palvelun tuotos on, mitkä ovat yleisesti olemassa olevat resurssit anniskelutoimintaan kyseisessä tapahtumassa, kuinka suuresta tapahtumasta on oikeasti kyse ja kuka toimintaa ohjaa. Toiminnan perustan jälkeen opas käsittelee palvelun ja toiminnan suunnittelua sekä toteuttamista. Lopuksi oppaassa kerrotaan yleisesti anniskelualueen työtehtävistä, henkilökunnan perehdyttämisestä sekä turvallisuudesta anniskelualueella. Tuotos on opas, jonka avulla Vihreät Niityt Oy:n tapahtumassa työskentelevä anniskeluvastaava pystyy perehtymään yleisellä tasolla toimintaan.

Kaikki teoriakäsitteet olivat avainasemassa omassa työssäni suunnitellessani tapahtumaa ja järjestäessäni sitä. Koska tapahtuman järjestäminen on erittäin laaja käsite, rajasin oman työni käsittelemään nimenomaan yleisötapahtuman järjestämistä ja siellä toimintaa-

ni esimiesasemassa. Tapahtuman luonne oli helppo saada näkyviin anniskelutoiminnan kautta. Leppoisa maalaistapahtuma Suomen kauniissa kesässä ja kylmä olut janon sammuttajana olivat kuin suoraan suomalaisuuden perinteistä. Otin ilolla haasteen vastaan toimeksiantajalta.

Opinnäytetyöni ilmentää myös suomalaista yleisötapahtumaa esimiestyön näkökulmasta. Toivon työni herättävän lukijan mielenkiinnon myös sen mittavan työmäärän vuoksi, minkä jouduimme toteuttamaan järjestäessämme oheispalvelun osan yhdessä Suomen suurimmassa iskelmätahtumassa. Viisi päivää kestävä tapahtuma ja 2000 asiakaspaikkaa anniskelualueellamme pitivät huolta, että tekemistä riitti alusta loppuun.

1.4 Tiedonkeruumenetelmä

Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ. En järjestä työssäni tutkimusta, joten tiedonkeruuni tapahtuu oppaan toimivuuteen perustuen, ei tehtävää tutkimusta varten. Työni perustuu lähdeaineistoihin, josta kerään työhöni teoreettiset käsitteet. Jotta työ muotoutuisi toimeksiantajaa palvelevaksi, keskustelen Vihreät Niityt Oy:n tapahtuman järjestäjien kanssa tapahtuman luonteesta, toivotusta palvelusta, toiminnasta edellisinä vuosina ja muista yleisesti tapahtumaa koskevista asioista. Keräämällä heiltä arvokasta tietoa, saan käsityksen tapahtuman tarkoituksesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2001, 240-242.)

Toimeksiantajalta keräämän tiedon lisäksi havainnoin itse kyseistä tapahtumaa tutustumalla paikkakuntaan ja tapahtumaan olemassa olevien tietojen pohjalta, kuten tutustumalla tapahtuman omiin internetsivustoihin. Ennen työn varsinaista kirjoittamista on hyvä olla lähtökohta siihen, mihin opinnäytetyö perustuu ja minkälaisen tapahtuman toimintaan opas on tarkoitettu. Työni pohjautuu siis teoreettisiin lähdeaineistoihin sekä itsenäiseen havainnointiin.

2 TOIMEKSIANTAJA

Vihreät Niityt Oy:n tapahtuma on Kiuruvedellä, Ylä-Savossa järjestettävä kesäinen iskelmätapahtuma. Vuosittain järjestettävä tapahtuma kerää iskelmän ystävät ympäri Suomea nauttimaan hyvästä kotimaisesta musiikista, sekä kauniista suomalaisesta luonnonmaisemasta. Tapahtuman suosio on kasvanut vuosi vuodelta saavuttaen vuonna 2008 30 000 kävijää. Jatkuvan suosion kasvaminen kehittää ja kasvattaa tapahtumaa jatkuvasti, joten tilastollisesti Vihreät Niityt Oy:n kesätapahtuma on yksi suosituimmista iskelmätapahtumista Suomessa. (Vihreät Niityt. 2009.)

Vihreiden Niittyjen *Iskelmänjuhlaa 10 vuotta* – tapahtumaa järjestävät pääasiallisesti Vihreät Niityt Oy, joka on perustettu vuonna 2003. Projektkoordinaattorina vuonna 2008 toimi Hannu Nevala, joka on uusin vahvistus tapahtumassa. Hallitus koostuu viidestä tasa-arvoisesta osakkaasta: Hannu Niskanen (puheenjohtaja), Yrjö Waarna, Matti Nuutinen, Ilpo Brandt ja Kalervo Kärki. Vastuu tapahtuman järjestämisestä ja onnistumisesta on yhteinen. Vastuutehtävät jaetaan demokraattisesti jokaiselle vuosittain. Osakeyhtiöllä ei ole ympärivuotisia työntekijöitä, vaan kesän alkaessa ja tapahtuman lähestyessä yhtiön toimistolle palkataan tarvittavat henkilöt auttamaan kuukausipalkalla.

Iskelmänjuhlaa 10 vuotta -tapahtuman suurin ja tärkein yhteistyökumppani on Kiuruveden kaupunki, jolta tapahtuma saa pääasiallisen rahoituksensa. Toisena suurena yhteistyökumppanina on toiminut Maaseudun tulevaisuus -lehti, mutta tämän vuoden osallistumisesta ei täysin ole vielä tähän päivään mennessä sovittu. Toiminta järjestetään vuosittain talkootyövoimalla. Vain anniskeluvastaavat ja myyntipisteiden työntekijät ovat palkallista työvoimaa. Koska tapahtuma on vuosittainen perinne kaupungissa, hyvä talkooporukka on löytynyt kaupungin ahkerista asukkaista. Syksyisin toimitsijoille järjestetään illanistujaiset kiitokseksi tehdystä työstä.

Tapahtuma koostuu Extra Viihteen järjestämästä iskelmälaulun SM-kilpailusta sekä lukuisista suomiviihteen ykkösesiintyjistä, kuten Frederik, Tomi Markkola, Anna Abreu, Jean S, sekä Pentti Hietanen ja Heikki Hela. Kaikki esiintyjät eivät ole vielä täysin tie-

dossa, joten virallinen ohjelma elää tapahtuman alkuun asti. Iskelmälaulun SM-kilpailun alkukarsinnat järjestetään alkuvuodesta (vuonna 2009 huhtikuussa) ja semifinaali sekä finaali kisataan Vihreiden Niittyjen tapahtumassa. Kilpailun voittaja saa levytyssopimuksen Blue Magnum -levy-yhtiön kanssa. Lisäksi voittaja pääsee esiintymään Extra Viihteen tähtiartistien kaartissa.

3 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

3.1 Yleisötapahtuma

Yleisötapahtumat luokitellaan avoimiksi tilaisuuksiksi, joihin jokaisella on oikeus osallistua. Tapahtuman luonteen ja järjestäjän perusteella yleisötapahtuma voi olla myös suljettu. Suljetulla tarkoitetaan tilaisuutta, jonka osallistumiseen vaaditaan erillinen kutsu tai jäsenyys määrättyyn yhteisöön. Yleisesti ottaen avoimet tilaisuudet ovat huvitilaisuuksia, kuten messuja, konsertteja, markkinoita, näytöksiä tai kilpailuja. (Kokoontumislaki 1999/530.)

Suomalainen kesätapahtuma kulttuuri heräsi kukoistukseensa vasta 1960-luvulla, jolloin jo aiemmin järjestetyt laulujuhlat yleistyivät. Siitä lähtien kesäiset musiikkifestivaalit ovat olleet merkittävä osa suomalaista vapaa-ajan perinnettä. Tarjonta on vuosien myötä monipuolistunut. Nykyisin tarjolla on melkein jokaiselta kaupungilta omanlaisensa kulttuurijuhla. Vihreiden Niittyjen Iskelmäjuhla on iältään vielä nuori esimerkiksi Seinäjoen Tangomarkkinoihin verrattuna, mutta sitäkin tunnetumpi. Kiuruveden festivaali on kooltaan Suomen toiseksi suurin iskelmämusiikkitapahtuma kesäisin. (Kauhanen 2002. 16–17.)

3.2 Projektin suunnittelu

Tapahtuman järjestäminen kannattaa järjestää projektityöskentelyn tavoin. Projekti on ajallisesti rajattu hanke, joka järjestetään kertaluonteisesti. Suunnittelu on tärkein ja aikaa vievin vaihe tapahtumaa järjestettäessä. ”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” – sanonta täsmentyy myös tapahtuman järjestämisessä. Suunnitteluvaihe aloitetaan tapahtuman ideoinnilla ja tavoitteiden määrittelyllä: miksi tapahtuma tehdään ja kenelle se on suunnattu. Tämä tapahtumabrief kokoaa yhteen tapahtuman luonteen, merkityksen, vastuhenkilöt ja käytettävissä olevat resurssit. Sen pohjalta on helppoa ja luontevaa aloittaa itse tapahtuman konkreettinen ideointi ja suunnittelu. (Vallo & Häyrinen 2008, 149.)

Tapahtuman huolellinen suunnitteluvaihe aukaisee silmät uusille näkökulmille ja ideoille, joita ei välttämättä alkujaan ole ymmärretty huomioida. Onnistuneen tapahtuman taustalla on huolellinen suunnittelutyö, jossa jokainen näkökulma on otettu tarkasti huomioon. Yhdessä tehty suunnittelu sitouttaa myös kaikki tapahtumaa järjestevät ja siinä työskentelevät paremmin saavuttamaan tapahtumalle asetetut tavoitteet. (Vallo & Häyrinen 2008, 148.)

Selkeä tapahtumasuunnitelma on yksinkertainen ja informoiva. Se parantaa tehokkuutta järjestämisessä, sillä selkeän linjauksen myötä keskitytään olennaiseen. Myös alustava aikataulu tapahtumasta ja sen toteutushetkestä edistävät tehokasta suunnittelua. Siten tapahtuman budjetoinnin resurssit kohdistetaan oikeisiin ja tapahtuman kannalta hyödyllisiin kohteisiin. (Iiskola-Kesonen 2004, 9.)

3.3 Tapahtuman toteutus

Kun tapahtuman käsikirjoitus eli suunnitelma on valmis, alkaa tapahtuman konkreettinen totuttaminen tarkasti siihen pohjautuen. Toteutusvaihe voidaan jakaa kolmeen erilliseen vaiheeseen: rakennusvaihe, itse tapahtuma ja purkuvaihe. (Vallo & Häyrinen 2008, 153.)

Suunnitteluvaiheessa nimetty tapahtumaprojektin vastuhenkilö eli projektipäällikkö aloittaa tapahtuman rakennusvaiheen. Ensimmäinen vaihe on aikaavievin toteutuksessa, sillä silloin pystytetään estradi ja säädetään rekvisiitat valmiiksi. Kaikki suunnitteluvaiheessa hyväksytyt ajatukset kootaan ja kasataan konkreettisesti tapahtuman puitteiksi. Kun näyttämö on valmis, voidaan näyttelijät saattaa esiin. (Vallo & Häyrinen 2008, 153; Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Itse tapahtuman aikana seurataan sen onnistumista. Jos suunnitteluvaiheessa on jäänyt jotain huomioimatta, ovat tapahtuman aikana virheiden korjausmahdollisuudet hyvin pienet. Projektipäällikkö valvoo tapahtumaa ja luo henkilökunnan kesken toimivan meihengen, joka välittyy myös tapahtuman asiakkaille. Hyvä yhteistyöhenki edesauttaa tapahtuman onnistumista. Tapahtuma on virallisesti päättynyt, kun viimeinenkin asiakas on poistunut alueelta. (Vallo & Häyrinen 2008, 153.)

Purkuvaihe eli tapahtuman päättäminen on tärkeä vaihe koko prosessissa. Alueen siistiminen, purkaminen ja lopputöiden hoitaminen kannattaa suunnitella huolellisesti. Projektipäällikkö valtuuttaa valitsemansa joukon hoitamaan lopputyöt kunnolla, jotta esimerkiksi seuraavana vuonna on hyvä aloittaa puhtaalta pöydältä. Tapahtuman kirjallinen dokumentointi on myös hyväksi. Jokaisen yksityiskohdan huolellinen arkistointi helpottaa jokavuotisen tapahtuman järjestämisessä aina enemmän seuraavana vuonna. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.)

Kiitos on tärkein sana tapahtuman päättämisessä. Kiitos osoitetaan työläisille, talkoolaisille, yhteistyökumppaneille eli kaikille osallistujille. Palutteen kerääminen tekijöiltä hoiuu helposti kiitostilaisuuden yhteydessä, jossa jokainen voi kertoa omat ajatuksensa tapahtuneesta. Kiittäminen osallistumisesta on myös asiakaspalutteen yhteydessä suotavaa, ja asiakkaiden hyvä mieli helpottaa uuden tapahtuman järjestämistä. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.)

4 ANNISKESELULAINSAÄDÄNTÖ

4.1 Alkoholikulttuuri

Anniskelutoiminnalla tarkoitetaan alkoholijuomien luvanvaraista myyntiä. Alkoholijuoma on nautittavaksi tarkoitettu juoma, joka sisältää enemmän kuin 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomat jaetaan mietoihin ja väkeviin, jotka eroavat toisistaan etyylialkoholin tilavuusprosenttien mukaan. Mieto alkoholijuoma sisältää enintään 22 tilavuusprosenttia, väkevä alkoholijuoma sen sijaan yli 22 tilavuusprosenttia. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006, 1.)

Suomalainen ravintolakulttuurin alku pohjautuu 1800-luvulle, josta lähtien alkoholi on ollut osa kansamme elämää tähän päivään saakka. Tiukasti säännelty ravintolaelinkeino ei ole tähän päivään saakka estänyt suomalaisia nauttimasta vettä väkevämpää (Sillanpää 2002, 90). Sosiaali- ja terveysministeriön tekemän alkoholikulutustutkimuksen mukaan nuorten alkoholikäyttö vuodesta 1977 lähtien on muuttunut vuosien mukaan, mutta tutkimusta yleistäen alkoholia aletaan nauttia jo 15-vuoden iässä. (Nuorten terveystapatutkimus 2005). Nuorena tapaan altistuneet jatkavat käyttäytymistään koko eliniän ajan. Tämä selittää anniskelukulttuurin suosiota myös tänä päivänä.

Jukka Törrönen on tutkinut nuorten humalakokemuksia. Hänen mukaansa juomatavat ovat muuttuneet entisistä viikonloppukännäämisistä uusiin humalatyypeihin. 30 vuotta sitten hallinneet juomatavat ovat saaneet uudenlaiset suomalaiset humalan tyypit: herooinen humala eli rankka ryyppääminen, seurallinen bilehumala, yksilöllinen bilehumala, istuskelu ja ruokajuominen. (Suomalaiset kännityypit 2005, 3). Juomakulttuurin suosion kasvaessa tarjonnan on vastattava kysyntää. Kesäisten yleisötapahumien lisämausteena toimii alkoholi, joka tarjoaa nauttijoilleen viihtyisää vapa-ajan viettoa kanssa juhlijoiden seurassa.

4.2 Lainsäädäntö

Alkoholilain tarkoituksena on ohjata alkoholin kulutusta ja ehkäistä niistä aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. (Alkoholilaki 1994/1143). Anniskelutoiminta on lainvaraista toimintaa, josta on säädetty tarkat ohjeet ja määritelmät Suomen laissa. Anniskelutoimintaa Suomessa valvoo Valvira eli Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto. (Valvira 2009.)

Alkoholijuomien anniskelua varten on haettava lupa. Lupaa haetaan lääninhallitukselta, jossa anniskelupaikka sijaitsee. (Valvira 2009). Anniskelu tapahtuu vain paikassa, johon lupa on myönnetty ja jossa laillisesti toimitettuja alkoholijuomia saa nauttia. Anniskeltavat juomat voidaan myyntitoimintaan hankkia alkoholiyhtiöstä, luvan saaneilta alkoholien valmistajilta sekä tukkumyyjiltä. Alkoholilain 8 §:n mukaan alkoholia saa maahantuoda tämän lain mukaisen erillisen luvan myötä. Lupaviranomainen voi rajoittaa anniskeluaikaa, -aluetta, alkoholijuomien lajeja, asiakaspaikkamäärää tai asettaa anniskelun valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja. Lupaviranomainen voi myös tarvittaessa hylätä hakemuksen. (Välkylä 2003, 50)

Anniskeluluvan hakijan tulee olla täysi-ikäinen ja osoittaa anniskeluun vaadittavaa luotettavuutta. Vastaava hoitaja on luvanhaltijan nimeämä henkilö, joka on velvollinen huolehtimaan alkoholilain säädösten noudattamisesta. Vastaavalla hoitajalla tulee olla riittävä määrä sijaisia, jotta alueella anniskeluaikana on paikalla aina henkilö, joka huolehtii lain täyttymisen. Vastaavalla hoitajalla ja sijaisilla tulee olla riittävä ammattitaito, joka voi olla kertynyt työkokemuksen tai koulutuksen kautta. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006.)

Pääsääntöinen anniskeluaika alkoholiasetuksen mukaan on klo 9.00–01.30. Jatkoaikaluvan myötä anniskelutoimintaa voidaan harjoittaa viimeistään klo 03.30:een. Lupa haetaan lääninhallitukselta erillisellä lomakkeella, johon saadaan toiminnan ja tilojen perusteella joko puoltava tai kieltävä päätös. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006.)

Anniskelualue tulee rajata tai merkitä erilaisia rakenteita ja välineitä käyttäen, jotta asiakkaat havaitsevat sen selkeästi. Uuden tupakkalain myötä tupakointialue tulee myös

merkitä selkeästi ja aluetta on vartioitava jatkuvasti anniskeluaikana. Anniskelupaikkaan ei saa päästää päihtynyttä tai häiritsevästi käyttäytyvää eikä alle 18-vuotiasta asiakasta. Selvästi päihtyneet asiakkaat on poistettava alueelta välittömästi. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006). Asiakkaiden omien ja muiden alkoholituotteiden nauttiminen anniskelualueella on kielletty. Asiakasta huomautetaan lain rikkomuksesta tai hänet poistetaan anniskelualueelta. (Välikylä 2003, 53.)

4.3 Omavalvonta

Ravitsemisliike, jolla on anniskelu oikeudet on velvollinen informoimaan viranomaisille kaiken liikkeen toiminnasta. Viranomaiset seuraavat tarkasti toiminnan laillisuutta. Omavalvonta on ravitsemisliikkeen henkilökunnan harjoittamaa toimintaa lain toteutumiseksi. Jokaisella henkilöstön jäsenellä tulee olla pätevyys ja luotettavuus työskennellä ja valvoa turvallisuutta ravitsemisliikkeessä. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006.)

Omavalvontavelvoitteesta ei ole olemassa erillistä lakia, vaan se on sisällytetty terveys- ja elintarvikelainsäädäntöön. Elintarvikkeiden ja juomatuotteiden käsittelyssä tulee aina noudattaa erityistä tarkkuutta terveyden suojelun takaamisen vuoksi. Omavalvonta on suunnitelma terveydellisten haittojen ehkäisystä sekä poistamisesta. Sen on aina oltava kirjallisessa muodossa ja esiteltävissä lupa-asioita hakiessa sekä viranomaisen mahdollisesta pyynnöstä anniskelualueella. (Välikylä 2003 32–33.)

Henkilökunnan määrän tulee olla lupaviranomaisen tiedossa, jotta riittävä määrä henkilökuntaa takaa yleisen turvallisuuden ravintolassa. Jokaisessa työvuorossa täytyy myös olla vastaava hoitaja ja hänellä sijainen, jotka ensisijaisesti ovat velvollisia pitämään huolta, että anniskelupaikassa noudatetaan alkoholisäännöksiä. Vastaavan hoitajan tehtäviin kuuluu henkilökunnan tarkkaileminen mahdollisten rikkeiden havaitsemiseksi ja korjaamiseksi. Yleisesti ottaen jokainen ravintola vastaa myymiensä tuotteiden sekä yleisen turvallisuuden valvomisesta. (Alkoholiasiat ravintolassa 2006.)

Omavalvonta ei koostu pelkästään turvallisuuden valvomisesta vaan myös alkoholin myynnin valvomisesta. Lain mukaan kerrallaan saadaan anniskella vain yksi annos eli perusannos. Annos tulee mitata vaatulla mittaamisvälineellä, jossa vakausleima on selvä ja mitta ehjä. Seurueille anniskelu on sallittu esimerkiksi pulloittain. Alkoholilaki kieltää ”tuplien” eli useampien annosten anniskelun samaan annokseen. Myös kahden juomatuotteen anniskelu samalla kertaa luokitellaan tuplaksi. (Pekkala 1989, 43.)

Omavalvonta velvoittaa ravitsemisliikettä huomioimaan, että

- ravitsemisliikkeen lupa-asiat ovat kunnossa
- alkoholianniskelu ja nauttiminen tapahtuvat ainoastaan sille määrättyllä alueella
- anniskelu tapahtuu ainoastaan luvallisina aikoina
- liian päihtyneet henkilöt poistetaan anniskelualueelta yleisen turvallisuuden säilyttämiseksi
- alle 18-vuotiaat henkilöt eivät pääse anniskelualueelle, eikä heille anniskella alkoholia
- kukaan henkilökunnan jäsenistä ei anniskele velaksi asiakkaille ja antaa aina asiakkaille kuitenkin ostoksista.

(Pekkala 1989, 18–21, 25–32, 43–55.)

5 TURVALLISUUS YLEISÖTAPAHTUMASSA

5.1 Yleisötapahtuman kokonaisturvallisuus

Yleisötapahtuman turvallisuuden ydinseikka on järjestää tapahtuma, josta on mahdollisimman vähän haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Kokonaisturvallisuuden keskipiste on riskienhallinta. Kartoittamalla riskit, niiden uhat, mahdollisuudet ja heik-

koudet laaja-alaisesti järjestäjä pystyy varautumaan ja ennaltaehkäisemään tapaturmatilanteita. (Rissa 1999, 23.)

Tapaturmatilanteiden ennaltaehkäisy on yksi pelastustoimen perustehtävistä. Viranomaisvalvonta ja –yhteistyö ovat merkittävä osa ennaltaehkäisyä, sillä näin toimintaa valvotaan laajemmin, ammattilaisten silmin. Ennaltaehkäisyyn kuuluu myös rakennusten turvallinen käyttö, valistus, tutkimus sekä neuvonta. Onnettomuusriskien tietoisuus ja toimenpiteet onnettomuustilanteissa tulee esimiehen puolesta perehdyttää jokaiselle työntekijälle tapahtumassa. (Pelastusopisto 2009.)

Myös yleisötapahtumissa turvallisuutta johdetaan. Tapahtuman koon mukaan toimintaan nimetään henkilö, joka on vastuussa tapahtuman turvallisuudesta, sen suunnittelusta ja toteuttamisesta. Tapahtumaa järjestäessä on huomioitava rakenneturvallisuuden lisäksi myös yritys- ja henkilöturvallisuus. Suurin ennaltaehkäisevä tekijä on turvallisuuden johtaminen ja sen organisointi. Tapahtuman turvallisuuden organisointiin kuuluu tapahtuma-alueen rakenteellisesta turvallisuudesta huolehtiminen ja pelastussuunnitelman raportoiminen viranomaisille. (Kerko 2001, 21.)

5.2 Tapahtuma-alueen turvallisuus ulkotilassa

Tapahtuma-alueen turvallisuus käsittää yleisellä tasolla palo-, rakennus- ja sähköturvallisuuden sekä varautumisen onnettomuustilanteisiin eli tapaturmien ennaltaehkäisyyn. Yleiseen turvallisuuteen lukeutuu myös asiakkaiden sekä henkilökunnan turvallisuus esimerkiksi väkivalta- tai rikostilanteessa.

Alueelle ja sieltä pois liikkumisen tulee olla sujuvaa. Moottoriliikenne alueella tulee hoitaa huoltoreittejä pitkin, jotka on eristettävä alueesta selvästi. Alue mitoitetaan niin, että odotettu yleisömäärä mahtuu olemaan alueella riittävän väljästi. Esimerkiksi konserttien kuuntelualueella tilaa tulee olla noin yhden neliömetrin verran henkilöä kohden. Suoja-alueet ovat alueita, joihin yleisö voi poistua mahdollisen onnettomuustilanteen sattuessa. Alueita tulee olla vähintään sama määrä kuin yleisöalueita, ja ne voivat sijaita esimerkiksi

esiintymislavojen edustoilla. Onnettomuuden sattuessa turvahenkilön pitää voida kaataa tai purkaa yleisöaluetta rajaavat aidat. Aidoilla estetään myös riskialteille paikoille pääsyn. Alueen kulkuväylien tulee olla riittävän väljät, jotta asiakkaat pystyvät helposti siellä kulkemaan. Myös valaistuksen on oltava yöaikaan riittävä. (Vuoripuro 2007, 25-28.)

Paloturvallisuuden ennaltaehkäisemisessä tärkeintä on oikeanlaisen sammutuskaluston hankkiminen tapahtumaan, poistumisteiden merkitseminen alueelle sekä turvamerkinnot. Sammutuskalustoa miettiessä tulee ottaa huomioon käytettävissä olevat laitteet, tilan suuruus sekä sammuttimien määrä ja tilavuus. Hätäuloskäynnit tulee jokaisen henkilökunnan jäsenen osata ulkomuistista ja tarvittaessa heidän tulee opastaa onnettomuustilanteessa asiakkaat niitä myöten ennalta sovittuun kokoontumispaikkaan. Palo-onnettomuuksia ehkäistäessä on miltei mahdotonta varautua ihmisten käyttäytymiseen. Hyvänä esimerkkinä maalaisjärjen puuttumisesta on Thaimaassa tammikuussa sattunut yökerhopalo, jonka sytytti yökerhon sisätiloissa sytytetyt iltotulitteet. Pelkästään sytyttäjiä ei voida tästä syyttää, sillä kyseinen yökerhon toimilupa on aikaisemmin peruttu puutteellisten turvatoimien vuoksi. (Välilylä 2003, 70; MTV3 2003)

Rakennusturvallisuus määrittää kokoontumistilan puitteet, kuten pinta-alan, poistumistiet, portaat, kaiteet, pihatilat ja autopaikoituksen. Rakennuslupaviranomainen valvoo rakentamista alueelle, johon tapahtuman järjestäjä on hakenut erilliset rakennusluvut (mikäli alue rakennetaan erikseen eikä ole valmiina olemassa). Rakennettaessa puitteita tapahtumaan on otettava huomioon rakennelmien sijoitus, kokonaisvakavuus sekä turvallinen kiinnittäminen alustaan. Katsomoiden on oltava turvallisesti rakennettuja ja hyvin valaistuja, kulkureittien oltava esteettömiä ja niin edelleen. (Välilylä 2003, 59–61.)

Sähköturvallisuuslaki määrää ja ohjeistaa yleisötilaisuuksien sähköasennuksia. Sähköasentajan on oltava ammattilainen ja noudatettava työssänsä täysin turvallisuusmääräyksiä. Suurimpiin sähkötöihin on saatava ulkopuolisen suorittama varmennustarkastus. Kunnolliset laitteet ja huolelliset sähköliitokset erinäisten laitteiden välillä minimoivat turvallisuusriskiä tapahtuman aikana. (Välilylä 2003, 62–63.)

Ikävien onnettomuuksien vaara on aina olemassa. Hyvin laadittu pelastussuunnitelma auttaa onnettomuuden sattuessa henkilökuntaa toimimaan ihmishenkien pelastamiseksi. Huolellisesti suunniteltu tapahtuma-alue ja tapahtuman tekniikka pienentävät riskiä. Ihmismieltä ei vain voi ennalta arvata. Poikkeuksellinen käyttäytyminen saattaa aiheuttaa mittavia vahinkoja synnyttäviä onnettomuuksia. (Helsingin kaupungin pelastuslaitos 2009.)

5.3 Pelastussuunnitelma

Erityisesti ulkoilmatapahtumaa järjestettäessä tulee tapahtuman järjestäjän laatia kirjallinen pelastussuunnitelma tapahtumaan. Suunnitelma on pelastusviranomaisen vaatima suunnitelma yleisen turvallisuuden ylläpitämisestä. Sen tarkoitus on informoida selkeästi tapahtuman perustiedot, tapahtuman järjestämisen sisältämät riskit ja niiden ehkäisemiseksi käytettävät keinot. Jokainen henkilökunnan jäsen, tapahtuman järjestäjä sekä tapahtuman turvallisuudesta vastaava viranomainen on velvoitettu pelastussuunnitelman läpikäymiseen. Jokaiselta vaaditaan tietotaito hätätilanteessa toimimiseen. (Vuoripuro 2007, 20–21.)

Tärkeä osa pelastussuunnitelmaa on pelastus- ja ensiapuvalmiuden informoiminen. Jokaisessa suunnitelmassa on tarkasti ilmoitettava ensiapupisteet, paikalla olevan pelastus- ja ensiapuhenkilöstön määrä, niiden valmius työskennellä ja tarvikkeet, joita käytetään hädän hetkellä. Suunnitelmassa täytyy olla varautunut pienistä onnettomuuksista suuronnettomuuksiin sekä sairaskohtauksiin. Ihmisten terveys on kaiken etusijalla tapahtumaa järjestettäessä. (Vuoripuro 2007, 23–24.)

5.4 Järjestyksenpito

Järjestyksenpidosta vastaavat tapahtumissa työskentelevät järjestyksenvalvojat. Suomen laki ilmoittaa järjestyksenvalvojien virallisiksi työtehtäviksi turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämisen sekä rikosten onnettomuuksien estämisen sillä toimipisteellä, johon heidät

on asetettu. Järjestyksenvalvojat toimivat viranomaisten antamien määräysten, sekä Suomen lain asettamien säädösten mukaan. (Laki järjestyksenvalvojista 1999/533.)

Järjestyksenvalvojat hyväksytään toimintaan viranomaisen puolesta. Laki velvoittaa hakijaa täyttämään tietyt kriteerit kuten 18 vuoden iän, tietyt henkilökohtaiset ominaisuudet (rehellisyys, luotettavuus), tehtävään sopivuuden tai hyväksytysti suoritetun koulutuksen. Jokaisen valvojan tulee siis olla tehtävään hyväksytty henkilö. (Laki järjestyksenvalvojista 1999/533; Välikylä 2003, 56.)

Yleisestä järjestyksenpidosta huolehtivat myös muut tapahtumassa työskentelevät. Jokainen on velvollinen häiriötilanteen havaitessaan ottamaan anniskeluvastaavaan, järjestyksenvalvojaan tai esimerkiksi paikalla olevaan viranomaiseen yhteyden häiriön poistamiseksi. Jokaisesta tapahtumasta, johon järjestyksenvalvojan on ollut puututtava, tulee ilmoittaa tapahtuman järjestäjälle tai toimialueen vastaavalle, esimerkiksi anniskelualueella anniskelusta vastaavalle henkilölle. Erityistä huomiota jokaiselta työntekijältä järjestyksenvalvojan vaativat lisäksi anniskelualueet, joissa päihtyneet ihmiset käyttäytyvät arvaamattomasti.

6 ESIMIESTYÖ

6.1 Yleistä

Jokaista voimavaraa työpaikalla johtaa esimies. Voimavaroja voivat olla ihmiset, raha, aika, tehokkuus, tuotteet ja välineistö. Jokainen voimavara on rajallinen, joten täydellistä johtajuutta ei ole olemassakaan, sillä koskaan eivät voimavarat riitä siihen, mitä ihminen haluaisi toiminnallaan toteuttaa. (Ninemeier 2005, 45). Siksi esimiehen toimenkuva vaihtelee työtehtävän, organisaation ja työn luonteen mukaan. Esimies on lähin edustaja työnantajasta työntekijöille, joten hänen toiminnastaan tulee heijastua kyseessä olevan organisaation arvot ja tapa toimia. Esimies on toiminnan ja ihmisten ohjaaja, jonka vastuulla työryhmä toimii ja jonka tavoite on saada tulosta aikaiseksi. Hyvällä esimiehellä on

johtamiseen vaadittavat ominaisuudet. Ominaisuuksia tosin on lukuisia, eikä yhtä oikeaa ominaisuutta ole olemassa. (Esimies työelämän ristipaineessa 2007.)

Hyvän esimiehen tunnistaa päämääräsuuntautuneisuudesta. Yritykselle lojaali esimies saa henkilöstön työskentelemään yrityksen asettamien tavoitteiden ja toimintasuunnitelman mukaisesti. Oikeudenmukaisuus, puolueettomuus päätöksenteossa ja vuorovaikutustaidot ovat esimiehen toiminnalle elintärkeitä. Myös tapahtuman järjestämisessä esimiehen rooli on suuri. Yhteistyökyvykyys on tärkeä piirre työryhmien johtamisessa kohti onnistunutta tapahtumaa. Esimiehen tulee saada henkilöstö ymmärtämään suunnitelmien tarpeellisuutta ja motivoida heidät niiden toteuttamiseen. Esimiehen työhön kuuluu laajalaisesti muutakin kuin johtamista. Henkilöstön perehdyttäminen ja työhön opastus ovat tapahtuman järjestämisen kannalta tärkeitä tehtäviä työn onnistumiseksi. (Ruohotie & Honka 1999, 185–186.)

Esimies toimii yrityksen keulakuvana ja samalla esimerkkinä työntekijöille. Keulakuvana esimies pitää yllä hyvää työilmapiiriä, joka heijastuu toiminnassa asiakkaille. Tärkeä rooli on myös toimia yhdysmiehenä, joka hoitaa suhteita, jotka eivät liity esimies-työntekijä – suhteeseen. Esimiehet tapaavat muita esimiehiä, ammattilaisia ja yrityksen ulkopuolisia henkilöitä. Yhdysmiesroolillaan esimies luo kuvaa yrityksestä sen ulkopuolelle yhdessä muiden organisaatioissa työskentelevien kanssa. Esimiehen toimenkuvaan kuuluu myös rooli tiedonvälittäjänä. Esimiehen yksi tärkeimmistä tehtävistä on välittää organisaatiosta tietoa työntekijöille, jotta kaikki olisivat mahdollisimman tietoisia organisaation asioista. Toiminnallisen tiedon eli toiminnan ja työntekijöiden kannalta välttämättömän tiedon välittäminen takaa asioiden sujumisen. Toiminnallisen tiedon vastatueksi tarvitaan yleistietoa, jonka avulla jokainen yrityksessä työskentelevä pystyy vastaamaan asiakkaiden kaikenlaisiin tiedusteluihin. (Joutsenkunnas & Heikurainen 1996, 54–57.)

6.2 Perehdyttäminen

Perehdyttäminen on toimenpide, jonka avulla työntekijää autetaan sopeutumaan uuteen työympäristöön ja sen tehtäviin. Perehdyttämiseen sisältyvät myös työn turvallisuuden

liittyvä ohjeistus, työntekijän ammattitaidon kehittäminen sekä työssä viihtymiseen vaikuttavat tekijät. Perehdytys koskee jokaista työpaikkaan tullutta henkilöä. Päävastuu perehdyttämisestä on työntekijän esimiehellä. Vanhempien työntekijöiden on helpompi ottaa vastaan perusteellisen perehdytyksen saanut uusi työntekijä. Sillä pyritään myös luomaan toimiva ja hyvä yhteistyö työtovereiden välille. Vaikka perehdytyksen tulee olla kaikille tasapuolinen, otetaan siinä myös huomioon jokaisen työntekijän henkilökohtaiset tarpeet. Lähtökohta on, että jokainen tekisi töitä samalta lähtöviivalta. (Juuti & Vuorela 2002, 48; Lepistö 1988, 6.)

Perehdyttämisen tärkein tavoite on saada työntekijä oppimaan työtehtävänsä. Oppimisen jälkeen työntekijän on kyettävä mahdollisimman nopeasti itsenäiseen työskentelyyn yrityksessä (Kangas 1995, 47). Tavoitteet perehdyttämiselle asetetaan eri työtoimenkuvien mukaan. Niissä määritellään, mitkä ovat ne tiedot ja taidot, asenteet ja valmiudet, joita perehdytettävän tulee oppia organisaatiosta ja sen toiminnasta. Perehdyttämisellä tuetaan myönteistä asennetta ja kannustetaan uudentyyppiseen ajatteluun: itsensä johtamiseen (Kangas 2003, 7.)

Perehdytystilanteet ja perehdytettävät ovat erilaisia. Yleisimmin perehdytystä käytetään opettamaan uusi työntekijä yritykseen. Työtehtävän ei tarvitse olla pitkäkestoinen, jotta perehdyttäminen kannattaisi järjestää. Myös vuokratyöntekijät ja tilapäiset sijaiset tulee perehdyttää työtehtäviinsä (Kangas 2003, 4-5). Yleisötapahtumassa perehdyttämiseen ei tarvitse käyttää paljoa aikaa. Tapahtuman työntekijöitä perehdyttäessä tulee keskittyä vain heille tärkeimpiin kohtiin eli heidän toimipisteeseensä tai vastualueensa perehdytykseen. Järjestyksenvalvojen ei oman toiminnan osalta tarvitse tietää kuinka millä makkaroita paistetaan tai kaiuttimien vahvistimia käytetään.

6.3 Työnopastus

Yleisen perehdyttämisen jälkeen uusi työntekijä opastetaan työtehtävään. Työnopastuksessa opetetaan työntekijälle työn oikea tekeminen, työohjeet sekä mahdollisten työvälineiden oikeanlainen käyttö (Työsuojelupiirit 2009). Työnopastuksen tavoitteena on aut-

taa työntekijää hallitsemaan ja omaksumaan työtehtävä järjestelmällisesti. Myös työnopastus on esimiehen tehtävä. Jos esimies ei opastusta pysty suorittamaan, hänen tulee siirtää vastuu opastuksesta jollekin siihen kykenevälle, esimerkiksi vanhalle työntekijälle. Opastamisen lopputulos riippuu opastajan tietotaidosta sekä työntekijän innostuksesta tehtävän opastamiseen. Jos innostus ei riitä jakamaan tietoutta toiselle, ei opastettavalta työntekijältä voida vaatia kunnollisia työtuloksia. (Juuti & Vuorela 2002, 48–50.)

Työnopastuksen tavoitteena on ammattitaidon ja tiedon parantaminen, työmotivaation parantaminen, yhteistoiminnan kehittäminen, työn arvostuksen lisääminen, hyvän järjestyksen ylläpitäminen, materiaalisäästöjen aikaansaaminen, vastuuntunnon kasvattaminen, työjärjestelyiden helpottaminen sekä turvallisuuden, terveellisuuden ja viihtyvyyden lisääminen. (Juuti & Vuorela 2002, 48). Työnopastus on yrityskohtainen, joten jokainen määrittelee omat tavoitteensa opastukselle. Suunniteltaessa opastusta tulee miettiä kaikki tehtävät ja laitteet, jotka työntekijän on tiedettävä suoriutuakseen työstä. (Lepistö 1998, 4.)

Työnopastuksen hyötyihin kuuluu hyötysuhteen nopea parantaminen. Hyvin opastettu työntekijä suorittaa alusta saakka työtehtävänsä niin hyvin, ettei tuotteen tai palvelun laadullinen taso laske. Samalla työnvalvonnan tarve vähenee. Hyvin hoidettu opastus helpottaa kaikkien työntekijöiden työskentelyä ja parantaa yleistä viihtyvyyttä työpaikalla. (Kangas 2003, 13.)

7 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

Kokonaisuudessaan opinnäytetyön kirjoittaminen oli mielekäs prosessi. Lähdemateriaalia löytyi hyvin teoriaosuuteen ja tuloksena muodostui ytimekäs kokonaisuus toiminnan organisoimisesta. Opas rakentui yhdessä teorian ja käytännön kanssa antaen peruslähtökohdat tuleville anniskeluvastaaville suoriutua työtehtävästään. Olen tyytyväinen lopputulokseen, sillä työn käytännöllisyyden vuoksi sitä tullaan käyttämään varmasti paljon toimeksiantajan puolesta. Opinnäytetyön kirjoittaminen on myös kasvattanut omaa am-

matillista kehitystäni. Prosessi on siis ollut erittäin hyödyllinen sekä itselleni, että toimemksiantajalle.

7.1 Tekoprosessin arviointi

Opinnäytetyöni tavoite oli kirjoittaa perehdytysopas tuleville anniskeluvastaaville. Toimemksiantajan pyynnöstä tavoite oli saada aikaiseksi kirjallinen raportointi toimenkuvasta ja sen vastuutehtävistä. Opas ei saisi olla valmis tietopaketti siitä mitä pitää tehdä, vaan osviittaa antava kuvaus siitä, miten työn voisi tehdä. Valmiita vastauksia ei ole olemassa, sillä tapahtuman luonne elää jatkuvasti vuodesta toiseen.

Työn kirjoittaminen alkoi vuoden 2008 tapahtuman jälkeen. Työskentelin kyseisessä tapahtumassa itse anniskeluvastaavana, joten prosessin suunnittelu ja teoriapohjan koakoaminen oli helppoa. Kokosin opinnäytetyöni kehykset oman työtoimenkuvani pohjalta. Työ perustui teoriakäsitteiden lisäksi omiin havaintoihini tapahtumasta ennen sitä ja sen jälkeen. Avainkäsitteiksi työssä muodostuivat anniskeluvastaavan työn tärkeimmät asiasisällöt: tapahtuman järjestäminen, anniskelulainsäädäntö, turvallisuus tapahtumassa sekä esimiestyö. Jokainen kokonaisuus on toiminnan kannalta tärkeä, eikä niitä sovi jättää huomioimatta. Käsitteistä löytyi paljon lähdemateriaalia, joten kirjoittaminen sujui joutuisasti.

Teoriaosuuden kirjoittamiseen kului suunniteltua enemmän aikaa. Tiiviin ja yksinkertais-tetun tiedon kirjoittaminen oli haaste, sillä tekstin tuli olla helposti ymmärrettävää. Anniskelulainsäädännön ja yleisötapahtuman turvallisuuden lainsäädännöt tekivät paikoittain tekstistä tylsääkin. Laki on niin kuin se kirjoitetaan, eikä sitä voi soveltaa. Tekstin tuli myös olla helposti ymmärrettävissä olevaa lukijoille, joilla ei aiheesta ole aiempaa tietoa. Kokonaisuudesta tuli kuitenkin ainakin kirjoittajalleen mieluinen. Sain aikaiseksi toiminnallisen opinnäytetyöhön vaadittavan teoreettisen viitekehyksen, jonka pohjalle oli hyvä aloittaa oppaan suunnitteleminen.

Työskennellessäni tapahtumassa vuonna 2008 kirjoitin muistilistaa asioista mitä tein ja miten. Anniskelupalveluiden suunnittelu ja toteutus oli haastavaa tapahtumaan, sillä itse tapahtuma oli entuudestaan minulle vieras, samoin myös toimintatavat. Oppaan tavoitteena oli antaa seuraavalle virantäyttäjälle yleinen perusta toiminnasta ja toimintatavoista. Oppaan ensimmäinen kappale muodostui anniskelutoiminnan tuotteesta, resursseista, volyymistä sekä toiminnan ohjauksesta. Perehdytyksen jälkeen opas käsittelee toiminnan suunnittelua, suunnitelmien toteuttamista sekä yleisimpiä työtehtäviä ja tapahtuman onnistumisen kannalta tärkeitä huomioon otettavia asioita. Opas on rajattu perehdyttämään vain anniskeluvastaavan toimenkuvaa eikä esimerkiksi yleisesti koko henkilökuntaa työtehtävistä. Anniskeluvastaavan toimenkuvaan kuuluu oleellisena osana henkilökunnan perehdytys tapahtumakohtaisesti, joten jokainen vastaava tehköön sen omanlaisesti. Mahdottomaksi talkoohenkilökunnan perehdyttämisen toimintaan ja alueisiin tekee myös tapahtuman kausittainen muuttuminen. Luonne muuttuu vuosittain, samoin myös tapahtuma-alue ja toimintamuodot.

Oppaasta tuli toimiva kokonaisuus. Toimeksiantaja oli tyytyväinen lopputulokseen, samoin minä. Opas luovutettiin toimeksiantajalle sekä kirjallisessa, että sähköisessä muodossa, jotta siihen pystyy tekemään muutoksia tarpeen tullen. Opas on yksinkertainen ja toimeksiantajaa lainaten: *"tehtävänsä hoitava"*. Vihreiden Niittyjen tapahtuma on luonteeltaan rento, jossa asiakkaiden viihtyminen on toiminnan perusta. Oppaan sisältö vastasikin toimeksiantajan mielestä sopivan rennosti toimenkuvan esittelyä. *"Sitä tehdään mikä hyvältä tuntuu, kunhan Suomen lakia noudatetaan"* kommentoivat yhtiön hallituksen jäsenet.

Olen tyytyväinen omaan panokseeni ja työskentelyyni opinnäytetyön parissa. Aina on parantamisen varaa tai jotain on mahdollisesti unohtunut mainita. Mielestäni opinnäytetyöstä tuli juuri itseni näköinen ja se on erittäin työelämälähtöinen. Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen oli minulle se ainut oikea vaihtoehto. Siinä sain parhaiten koottua oppimani ja osaamiseni ravintola-alalta.

7.2 Aikataulun toteutuminen

Yleisesti opinnäytetyö prosessiin kului aikaa yhdeksän kuukautta. Varasin tarkoituksella työhön aikaa riittävästi, sillä suoritin samaan aikaan kursseja koulussa ja tein täysipäiväisesti töitä. Työn suunnittelu ja ideointi alkoi heinäkuussa 2008. Idea työstä ja toimeksiantajan pyyntö oppaasta syntyi kesän alussa, mutten konkreettisesti aloittanut työtäni vielä siinä vaiheessa. Lokakuussa 2008 aloin teorian suunnittelun ja kirjoittamisen. Tähän vaiheeseen kului yllättävän paljon aikaa. Valmiiksi teorian sain huhtikuussa 2009. Huhtikuu ja toukokuu kuluivat oppaan kirjoittamiseen ja työn viimeisteleminen. Valmistuin oman aikataulun mukaisesti kesäkuussa 2009.

LÄHTEET

- Alkoholiasiat ravintolassa opas. 2006. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus. [Viitattu: 18.2.2009]
- Alkoholilaki 1994/1143. Annettu Helsingissä 8.12.1994. [Viitattu 3.2.2009]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143>.
- Esimies työelämän ristipaineessa. Introspekt 2007. [Viitattu: 7.3.2009] Saatavissa: [http://www.introspekt.fi/\\$artikkelit/esimies.html](http://www.introspekt.fi/$artikkelit/esimies.html)
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos. 2009. [Viitattu 27.2.2009]. Saatavissa: http://www.hel.fi/wps/portal/Pelastuslaitos/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/pela/fi/Onnettomuuksien%20ehk_isy/Yleisotapahtumat.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Huhtala, J.1997. Turvallisuus hotelli- ja ravintola-alalla. Helsinki: Restamark.
- Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, Miksi, Kuinka? Käsikirja tapahtumanjärjestäjille. Helsinki: Suomen liikunta ja urheilu.
- Joutsenkunnas, T., Heikurainen, P. 1996. Esimiehenä palveluyrityksessä. Porvoo: WSOY.
- Juuti, P. & Vuorela, A. 2002. Johtaminen ja työyhteisön hyvinvointi. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Kangas, P. 1995. Työn ja työryhmien johtaminen. Helsinki: Painatuskeskus Oy
- Kangas, P. 2003. Perehdyttäminen palvelualoilla. Helsinki: Edita.
- Kauhanen, J, Juurakko, A & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.

- Kerko, P. 2001. Turvallisuusjohtaminen. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Kokoontumislaki 1999/530. Annettu Helsingissä 22.4.1999. [Viitattu 10.2.2009]. Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>.
- Laki järjestyksenvalvojista 1999/533. Annettu Helsingissä 22.4.2009. [Viitattu 15.2.2009]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990533>.
- Lepistö, I. 1998. Pehdyttäminen - työnopastus. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.
- MTV3. Yökerhopalo, Thaimaa. 2009. [Viitattu 2.3.2009]. Saatavissa: <http://www.mtv3.fi/uutiset/ulkomaat.shtml/arkistot/ulkomaat/2009/01/787143>.
- Mäkinen, A. 1885. Anniskeluhallinto majoitus- ja ravitsemisalalla. Helsinki: Ravintoloitsijain liiton kustannus.
- Ninemeier, J. D. 2005. Management of food and beverage operations. Lansing: Educational Institute, American hotel & Lodging Association.
- Nuorten terveystapatutkimus 2005. [Viitattu: 3.4.2009] Saatavissa: http://www.stm.fi/julkaisut/selvityksia-sarja/nayta/_julkaisu/1066183
- Onnettomuuksien ennaltaehkäisy. 2009. [Viitattu: 6.3.2009] Saatavissa: <http://www.pelastusopisto.fi/pelastus/home.nsf/pages/09805B37FE759E08C22573F700493723>
- Pekkala, J. 1989. Anniskeluasiain käsikirja. Helsinki: Ravintoloitsijan liiton kustannus.
- Pernu, I. Suomalaiset kännityypit. Aviisi 14/2005 [Viitattu: 10.4.2009]. Saatavissa: <http://www.aviisi.fi/artikkeli/?num=14/2005&id=9e9bf2d>.
- Rimpelä, A., Rainio, S., Pere, L., Lintonen, T. & Rimpelä, M. 2005. Tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2005. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Rissa, K. 1999. Riskit hallintaan. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.

Ruohotie, P. & Honka, J. 1999. Palkitseva ja kannustava johtaminen. Helsinki: Edita .

Sillanpää, M. 2002. Säännöstelty huvi. Keuruu: Otava.

Työturva. Hyvä esimiestyö. 2005. [Viitattu: 20.4.2009] Saatavissa:

<http://www.tyoturva.fi/keskus/tiedotteet/2005/hyvaesimiestyo.html>

Vallo, H & Häyrynen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma.

Valvira. Sosiaali- ja terveyslain lupa- ja valvontavirasto/anniskelu.2009. [Viitattu: 16.2.2009] Saatavissa:

http://www.valvira.fi/ohjaus_ ja_valvonta/alkoholi/anniskelu

Vihreät Niityt 2008. [Viitattu 10.1.2009] Saatavissa: <http://www.vihreatniityt.net>

Vuoripuro, J. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Helsinki: Suomen pelastusalan keskusjärjestö.

Välikylä T. 2003. Turvallinen yleisötilaisuus. Posi: Ympäristö- ja terveys –lehti.

Yleisötapahtuman turvallisuusasiakirja. 2003. [Viitattu: 6.3.2009] Saatavissa:

[www.poliisikoulu.fi/poliisi/helsinki/home.nsf/pages/.../\\$file/Yleisötilaisuuden+järjestäminen+ohje.doc](http://www.poliisikoulu.fi/poliisi/helsinki/home.nsf/pages/.../$file/Yleisötilaisuuden+järjestäminen+ohje.doc)